OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving

Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Datum 5 januari 2023
Onderdeel Afdeling Kwaliteitontwikkeling, -advisering en -toetsing
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp Advies over de aanvulling van het wetsvoorstel seksuele misdrijven met een verbod op kindersekspoppen

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Geachte mevrouw ,

Bij brief van 8 november – door het openbaar ministerie ontvangen op 7 december – heeft u namens de minister van Justitie en Veiligheid het College van procureurs-generaal (hierna College) gevraagd te adviseren over een aanvullende wijziging van het Wetboek van Strafrecht en andere wetten in verband met de modernisering van de strafbaarstelling van verschillende vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag (Wet seksuele misdrijven), waarmee het verspreiden, aanbieden, vervaardigen, invoeren, doorvoeren, uitvoeren, verwerven of in bezit hebben van (kortweg) kindersekspoppen strafbaar wordt gesteld.

Aanleiding voor het wetsvoorstel is het belang om seksualisering van kinderen tegen te gaan en seksueel misbruik van kinderen te voorkomen, terwijl het gebruik van kindersekspoppen dit juist normaliseert. Een aantal andere landen is al overgegaan tot het opstellen van een expliciete strafbaarstelling van kindersekspoppen of het verruimen van bestaande strafbaarstellingen om deze gedragingen eronder te laten vallen. Het College juicht de strafbaarstelling van kindersekspoppen toe en acht het passend dat deze strafbaarstelling wordt meegenomen bij de modernisering van de zedentitel door middel van een nieuwe strafbepaling.

Maximumstraf
De maximumstraf die wordt voorgesteld is een gevangenisstraf van één jaar of een geldboete van de vierde categorie. Het College wil voorop stellen dat niet elk moreel verwerpelijk gedrag via het strafrecht kan worden opgelost of zwaar moet worden bestraft. Niettemin heeft het College in dit geval wel de vraag hoe het

gekozen strafmaximum zich verhoudt tot de strafmaxima van de strafbaarstellingen van kinderporno. De strafbaarstelling van met name virtuele kinderporno ziet namelijk op een vergelijkbaar doel en op vergelijkbare gedragingen. Niettemin staat op de strafbaarstellingen van kinderporno een gevangenisstraf van maximaal zes jaren of een geldboete van de vijfde categorie.

Die strafbaarstellingen van kinderporno hebben ook als doel het voorkomen van seksueel misbruik en de seksualisering van kinderen.[1] Het verbod op kinderporno ziet bovendien onder meer op visuele weergave van seksuele aard of met een seksuele strekking waarop kinderen te zien zijn in de vorm van realistische afbeeldingen op schilderijen en tekeningen en door virtuele kinderpornografie.[2] Het voorgestelde verbod op kindersekspoppen ziet op een voorwerp met de uiterlijke verschijningsvorm van een kind of een lichaamsdeel van een kind dat de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt. Volgens de toelichting moet dit voorwerp een realistische uiterlijke verschijningsvorm hebben. Daarmee wordt dezelfde eis van realisme gesteld als aan afbeeldingen en virtuele kinderpornografie. Net als bij tekeningen en virtuele kinderporno is er bij kindersekspoppen geen kind dat daadwerkelijk slachtoffer wordt of is geworden van kindermisbruik. Het is dus onduidelijk waarom het verschil in strafmaximum zo groot is. Het College adviseert te overwegen om het strafmaximum meer in overeenstemming te brengen met de strafbaarstellingen voor kinderporno. Daarbij kan – zoals in het onderstaande verder wordt toegelicht – worden betrokken de wenselijkheid om bij de opsporing en vervolging van kindersekspoppen meer opsporingsbevoegdheden te kunnen uitoefenen. Indien er niet voor wordt gekozen om het strafmaximum aan te passen, wordt gevraagd beter toe te lichten welke relevante verschillen er bestaan ten opzichte van de kinderpornobepalingen in de nieuwe zedentitel.

Opsporingsbevoegdheden
In de toelichting bij de nieuwe bepaling wordt overwogen dat de strafbaarstelling het in ieder geval mogelijk maakt de kindersekspoppen die door de douane worden gevonden te onttrekken aan het verkeer, door inbeslagneming en vernietiging van de poppen. Op het moment dat een kindersekspop wordt aangetroffen door de douane biedt deze vondst ook een startpunt voor een opsporingsonderzoek. Zo zal het in de regel wenselijk zijn onderzoek te doen naar de persoon die de kindersekspop in Nederland zou ontvangen, aangezien deze ontvanger kan worden aangemerkt als pleger van het strafbare feit. Om de ontvanger te achterhalen moet onderzoek worden gedaan naar de persoon die achter het opgegeven postadres zit. Bij een verbod op kindersekspoppen is het

---

[1] Zie Kamerstukken II 2022-23, 36 222, nr. 3 (MvT), p. 13.

[2] Kamerstukken II 2022-23, 36 222, nr. 3 (MvT), p. 104; HR 8 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3483.

waarschijnlijk dat er wordt geprobeerd te verhullen wie de ontvanger is. Om de identiteit van de ontvanger vast te kunnen stellen, ligt het in de rede dat hiervoor opsporingsbevoegdheden moeten worden gebruikt die alleen mogen worden gebruikt bij strafbare feiten waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan. Te denken valt aan het vorderen tot verstrekken van opgeslagen gegevens (artikel 126nd Sv), bijvoorbeeld de gegevens van degene die de postbus heeft betaald waarnaar het pakket wordt gestuurd of het opvragen van de camerabeelden van de plek waar de postbus staat om te zien wie de pop wil ophalen.

Hoewel het College van mening is dat het voorlopige hechteniscriterium niet te makkelijk moet worden aangenomen om de uitoefening van bijzondere opsporingsbevoegdheden mogelijk te maken, wil hij in dit geval toch in overweging meegeven het verbod op kindersekspoppen aan te merken als een voorlopige hechtenisfeit. Dat zou kunnen, in aansluiting op wat in het voorgaande is bepleit, door het strafmaximum te verhogen naar vier jaren (of hoger) zodat dit maximum beter aansluit op de strafbaarstellingen van kinderporno. Als daar niet voor wordt gekozen, kan worden overwogen het nieuwe delict toe te voegen aan artikel 67 lid 1 onder b Sv. Deze tweede suggestie ligt in het verlengde van het voorstel in het kader van de herziening van de zedentitel om aanstotelijke gedragingen voor de eerbaarheid en dierenporno, beide delicten met een lager strafmaximum (een maximumgevangenisstraf van 6 maanden) als voorlopige hechtenisfeit aan te merken.

Uitvoeringsconsequenties
Zowel de structurele consequenties als de incidentele consequenties van de nieuwe strafbaarstelling worden meegenomen bij de integrale vaststelling van de uitvoeringsconsequenties van de gehele Wet seksuele misdrijven.

Hoogachtend,

procureur-generaal